

Аналітичний
центр
«Нова Економіка»

**РЕФОРМУВАННЯ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ
МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

23-24 червня 2017 року

Київ 2017

Король М. М.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Горинецька М. А.
студентка факультету міжнародних економічних відносин
Ужгородський національний університет
м. Ужгород, Україна

ІНВЕСТИЦІЙНА СПІВПРАЦЯ КРАЇН ВИШЕГРАДСЬКОЇ ГРУПИ ТА УКРАЇНИ

Співпраця між Україною та країнами Вишеградської четвірки розпочалася майже із самого створення угруповання і здобуття Україною незалежності, що відбулося в один рік. Незважаючи на коливання та неоднозначність у відносинах даних двох суб'єктів міжнародних відносин, можна сміливо стверджувати, що спільна робота між Україною та Вишеградською групою та заява президентів чотирьох країн-учасниць про те, що вони завжди підтримуватимуть українські євроінтеграційні бажання та кроки, не були марними і стали ефективними для України під час її політичної кризи, анексії Криму та дестабілізації і початку АТО на Донбасі [1].

Розглянемо інвестиційну співпрацю України з кожною країною Вишеградської четвірки, зокрема, з Польщею. Інвестиційне співробітництво України з Республікою Польща є масштабним та високоефективним. Так, протягом 2016 року сума прямих польських інвестицій, вкладених в економіку України, становила 811,7 млн. дол. США, що складає 10,3% від загального обсягу іноземних інвестицій в Україну [4].

Динаміку та обсяги інвестиційної співпраці України з Республікою Польщею можна побачити з табл. 1.

З табл. 1 видно, що в останні 4 роки відбувається відтік польського капіталу з України. Проте, на сьогодні в Україні успішно працюють такі підприємства і компанії з вагомими польськими інвестиціями: фабрика будівельної кераміки «Церсаніт», деревообробна фабрика «Барлінек», меблева фабрика «Новий

Стиль», фабрика автозапчастин «Інтер-Гроклін», завод металообробки «Полімекс-Мостосталь», підприємство з виробництва фарб «Снежка-Україна», банківсько-фінансові установи (ПАТ «Кредобанк», ПАТ «Ідея-банк»), тощо.

Таблиця 1

Динаміка українсько-польської інвестиційної співпраці у 2007 – 2016 рр.

Роки	Обсяги прямих інвестицій, млн. дол. США									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
з Польщі в Україну	670,5	694,7	864,9	935,8	875,5	916,4	845,4	831,2	785,9	811,7
з України до Польщі	30,1	46,9	49,4	49,1	48,2	54,2	56,4	52,6	50,1	51

Розроблено на основі джерела [4]

У 2016 році у польську економіку було вкладено 51 млн. дол. США прямих українських інвестицій, що становить 7,5% від загального обсягу українських інвестицій за кордоном. Втім, за наявною інформацією, обсяг реальних українських інвестицій в РП, які з різних причин не зараховуються українською статистикою, перевищує 1 млрд. дол. США.

Далі детальніше розглянемо інвестиційну співпрацю України з Чеською Республікою. Динаміка надходжень прямих інвестицій в економіку України з Чеської Республіки за 2012-2016 рр. свідчить про щорічне зростання кількості коштів, за винятком 2014 р. [3].

Згідно з даними Держслужби статистики України обсяги прямих інвестицій з Чеської Республіки в економіці України станом на 2016 р. разом з борговими інструментами склали 129,2 млн. дол. США, що на 1,2 % більше (див. табл. 2).

Таблиця 2

**Інвестиційна співпраця України з Чеською Республікою, 2016 р.,
млн. дол. США**

Роки	2012	2013	2014	2015	2016
з Чехії в Україну	87,3	100,4	98,5	110,5	129,2
з України до Чехії	54,2	56,4	52,6	50,1	50,5

Розроблено на основі джерела [3]

З даних, наведених у табл. 2, можна зробити висновок, що порівняно з іншими країнами Вишеградської групи, Чехія не так активно вкладає інвестиції в економіку України. Це зумовлено недосконалим законодавством в цій галузі та недостатнім рівнем захищеності іноземних інвестицій в Україні.

Обмежена кількість чеських інвестицій в Україну пояснюється несприятливими законодавчими умовами в нашій державі. Ускладнюючим чинником у двосторонніх відносинах залишається «ямбурзька» заборгованість України перед Чеською Республікою.

Інвестиційна співпраця між Україною та Чеською Республікою проявляється не лише залученням прямих іноземних інвестицій, а й через науково-технічне

співробітництво, спільне виконання проектів, обмін досвідом між науковцями з обох держав [6].

Основним партнером НАН України з наукового співробітництва в Чехії є Академія наук Чеської Республіки. Угоду про наукове співробітництво між академіями було підписано в листопаді 2000 р. Вона передбачає поглиблення наукового співробітництва в усіх напрямках, які представлені в академіях-партнерах, виконання спільних проектів і наукових досліджень, обмін вченими і науковою інформацією.

З метою оновлення плану співробітництва між НАН України та АН ЧР розпорядженням Президії НАН було затверджено узгоджений з АН ЧР перелік 22 проектів, відібраних за результатами спільного конкурсу НАН України та АН ЧР на 2014-2016 рр. та вирішено здійснити обмін науковцями у межах квоти без валютного еквівалентного обміну, які беруть участь у затверджених проектах на 2014-2016 рр. [3].

Розглянемо детальніше інвестиційну співпрацю України зі Словацькою Республікою. Торговельно-економічні відносини зі Словаччиною характеризувалися нерівномірністю та фрагментарністю в останні роки, проте інвестиційна співпраця завжди розвивалася активно та швидко, оскільки дві країни розуміють легкість та близькість побудови інвестиційних проектів та підприємств. Це видно з даних щодо прямих іноземних інвестицій з обох країн [2].

У табл. 3 наведено обсяг та динаміку надходження словацьких інвестицій в українську економіку.

Таблиця 3

**Динаміка надходження словацьких інвестицій в економіку України,
2011-2016 рр., млн. дол. США**

Рік	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Накопичений обсяг	62,4	70,4	99,7	75,1	72,2	71,3
Приріст за рік	-2,1	8,0	29,3	-24,6	-2,9	-1,5

Розроблено на основі джерела [3]

Отже, проаналізувавши дані з табл. 3 бачимо, що станом на кінець 2016 року в економіку України залучено 71,3 млн. дол. США інвестицій зі Словаччини. Найбільше інвестицій було залучено в 2013 році, після цього періоду обсяги словацьких інвестицій в економіку України почали зменшуватися.

Розглянемо детальніше інвестиційну співпрацю України з Угорщиною. Угорщина є чи не найбільшим інвестиційним партнером для України серед держав Вишеградської групи, оскільки інвестиції включають і створення дочірніх фірм, спільних підприємств, а через велику кількість угорців у Закарпатті, для Угорщини вдвічі легше створювати філії тут. Найбільше угорських інвестицій спрямовано у Закарпатську область (близько половини від усіх інвестицій в Україну) і понад 60% спільних українсько-угорських підприємств розмішені на Закарпатті. Це пояснюється тим, що регіон є місцем проживання угорської національної меншини [7].

Інвестиційне співробітництво між двома країнами активне та ефективне, особливо завдяки створенню спеціальної економічної зони (СЕЗ) «Закарпаття».

Станом на кінець 2016 року в економіку України залучено 790,9 млн. дол. США інвестицій з Угорщини.

У табл. 4 можна побачити обсяги надходжень угорських інвестицій в українську економіку, а також динаміку цих надходжень у період з 2011 по 2016 роки.

Таблиця 4

Динаміка надходжень інвестицій з Угорщини в Україну, млн. дол. США

Рік	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Накопичений обсяг	688,3	685,8	685,9	593,2	689,4	790,9
Приріст за рік	6,9	2,5	0,1	-92,7	96,2	101,5

Розроблено на основі джерела [5]

З табл. 4 видно, що за останні 3 роки обсяги інвестицій з Угорщини в українську економіку постійно зростають, спад був лише у 2014 році, і це можна пов'язати з політичною кризою в Україні та неоднозначним ставленням до анексії Криму з боку Угорщини. З даних табл. 4 можна зробити висновок, що Угорщина є активним інвестором в економіку нашої країни.

Отже, інвестиційна співпраця з країнами ЄС у трансформаційний період для країн В4 стала вирішальною, оскільки це дало їм змогу отримати капітал у «слабкі» галузі економіки, тим самим зміцнивши їх. Україна на своєму шляху до євроінтеграції також проходить нелегкий етап трансформації економіки, в чому країни Вишеграду допомагають їй вкладенням капіталу в нашу економіку.

Література:

1. Євроінтеграція: досвід країн Вишеградської четвірки та українські реалії/ Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, Угорський інститут міжнародних справ (Угорщина), Інститут центральноєвропейської політики СЕПІ (Словачина), Інститут економічної політики EUROPEUM (Чехія); за ред. 212 І. Коссе. – Київ : Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2015. – 88 с.
2. Країни В4, досвід партнерських зв'язків з Україною [Електронний ресурс] : Електронні дані. – 2016. – Режим доступу: <http://gurt.org.ua/articles/34855/>. – Назва з екрана.
3. Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Чехією [Електронний ресурс] // Посольство України в Чеській Республіці : Електронні дані. – 2016. – Режим доступу : <http://czechia.mfa.gov.ua/ua/ukraine-czechia/trade>. – Назва з екрана.
4. Торговельно-економічне співробітництво України з Польщею[Електронний ресурс] // Посольство України в Республіці Польща: Електронні дані. – 2016. – Режим доступу: <http://poland.mfa.gov.ua/ua/ukraine-pl/trade>. – Назва з екрана.
5. Торговельно-економічне співробітництво України з Угорщиною [Електронний ресурс] // Посольство України в Угорщині: Електронні дані. – 2016. – Режим доступу: <http://hungary.mfa.gov.ua/ua/ukraine-hu/trade>. – Назва з екрана.
6. Трансформаційні процеси у країнах Вишеградської групи та Україні: порівняльний аналіз / В. Білчик, В. Достал, О. Дулеба, А. Джевіцькі, О. Гарань ; ред. : Г.М. Перепелиця ; Foreign policy research inststute. – Київ : Стилос, 2015. – 301 с.
7. Шляхова Я.В. Актуальні проблеми розвитку українсько-угорських торговельних відносин / Я.В. Шляхова // Актуальні проблеми міжнародних відносин: збірник наукових праць. – Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин, 2014. – Вип. 122. – Ч. I. – С. 208–214.